

Handel produktami podwójnego zastosowania – nowe przepisy

UE będzie wkrótce dysponować zestawem nowych przepisów umożliwiających lepiej rozliczalny, bardziej konkurencyjny i przejrzysty handel produktami podwójnego zastosowania. To szeroki wachlarz towarów, materiałów, oprogramowania i technologii, które mogą być wykorzystywane zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych.

Niemiecka prezydencja Rady i przedstawiciele Parlamentu Europejskiego osiągnęli dzisiaj wstępne porozumienie polityczne co do zmienionego rozporządzenia określającego unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania.

Dzisiejsze porozumienie w sprawie handlu produktami podwójnego zastosowania wnosi istotny wkład w przygotowanie Unii Europejskiej do stawiania czoła współczesnym wyzwaniom handlowym. Nowe przepisy zachowują właściwą równowagę między wzmocnieniem konkurencyjności UE, ochroną naszych interesów w zakresie bezpieczeństwa i propagowaniem praw człowieka. Dzięki nowym przepisom będziemy w przyszłości lepiej przygotowani, by umożliwić niezakłócone prowadzenie legalnej wymiany handlowej i by położyć nacisk na kontrolę niektórych technologii. Chodzi zwłaszcza o produkty służące do inwigilacji informatycznej, które mogą być wykorzystywane, niezgodnie ze swoim przeznaczeniem, do naruszania praw człowieka. Wzmacniamy też nasze wspólne unijne podejście, stwarzając nowe możliwości współpracy państw członkowskich w dziedzinie kontroli wywozu.

Peter Altmaier, niemiecki minister gospodarki i energii, a zarazem przewodniczący Rady

Porozumienie muszą jeszcze zatwierdzić ambasadorowie państw członkowskich w Komitecie Stałych Przedstawicieli (Coreperze). Następnie Parlament i Rada zostaną poproszone o przyjęcie proponowanego rozporządzenia w pierwszym czytaniu.

Obecny unijny system kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania działa od 2009 r. Trzeba go było jednak dostosować do zmieniających się warunków technicznych, gospodarczych i politycznych.

Ogólnie rzecz biorąc, nowe przepisy mają jeszcze bardziej usprawnić unijne działania w zakresie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia. Mają też przyczynić się do pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w regionie oraz pomóc zapewnić poszanowanie praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez kontrolowanie wywozu produktów podwójnego zastosowania z Unii Europejskiej.

Główne elementy uzgodnionego rozporządzenia:

- aby zapobiec naruszeniom praw człowieka i zagrożeniom dla bezpieczeństwa związanym z potencjalnym niewłaściwym wykorzystaniem **technologii inwigilacji informatycznej**, nowe przepisy obejmują postanowienia, które sprawiają, że w pewnych okolicznościach technologia ta ma **podlegać bardziej rygorystycznym kontrolom wywozu**
- rozporządzenie przewiduje ponadto mechanizm **koordynacji na szczeblu UE** umożliwiający większą wymianę informacji między państwami członkowskimi na temat wywozu **produktów służących do inwigilacji informatycznej**
- rozporządzenie wprowadza dwa **nowe, ogólne unijne zezwolenia na wywóz** produktów podwójnego zastosowania – jedno dla produktów kryptograficznych i drugie dla wewnątrzgrupowych transferów technologii w pewnych okolicznościach – znacznie zmniejszając w ten sposób obciążenie administracyjne zarówno przedsiębiorstw, jak i organów udzielających zezwoleń

– rozporządzenie zwiększa również egzekwowanie kontroli dzięki **lepszej współpracy między organami udzielającymi zezwoleń a organami celnymi**; wprowadza też mechanizmy umożliwiające państwom członkowskim zacieśnienie współpracy w tej dziedzinie

– rozporządzenie wprowadza nowy przepis dotyczący **kontroli transferowych**, umożliwiając państwom członkowskim – w niektórych przypadkach – wprowadzenie kontroli wywozu na podstawie przepisów ustanowionych przez inne państwo członkowskie; tym samym kontrola wywozu przeprowadzana przez państwa członkowskie zyska wymiar transgraniczny

– rozporządzenie harmonizuje na szczeblu UE przepisy mające zastosowanie do niektórych **usług** w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania regulowanych obecnie na szczeblu krajowym (pomoc techniczna)

– nowe przepisy dotyczące sprawozdawczości umożliwią **większą przejrzystość** odnośnie do handlu produktami podwójnego zastosowania, przy jednoczesnym poszanowaniu poufności tajemnic handlowych i interesów w zakresie bezpieczeństwa narodowego.

Kontekst oraz dalsze działania

Zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami państwa członkowskie UE muszą mieć mechanizmy na poziomie krajowym zapobiegające rozprzestrzenianiu broni jądrowej, chemicznej lub biologicznej oraz środków ich przenoszenia. Obejmuje to kontrolę produktów podwójnego zastosowania, tzn. przeznaczonych na wywóz materiałów, sprzętu i technologii, które mogą służyć celom cywilnym, jak i wojskowym, w tym wymienionym wyżej.

Dlatego też w 2009 r. Unia przyjęła rozporządzenie ustanawiające system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania.

Aby zapewnić dostosowanie do szybko zmieniających się uwarunkowań technologicznych, gospodarczych i politycznych, Komisja we wrześniu 2016 r. zaproponowała zmianę rozporządzenia, po to by zaktualizować i rozszerzyć obowiązujące przepisy.

W czerwcu 2019 r. Rada uzgodniła swój mandat negocjacyjny. Następnie w październiku 2019 r., listopadzie 2019 r., lutym 2020 r. i wrześniu 2020 r. odbyły się rozmowy trójstronne.

Porozumienie ma zatwierdzić Coreper. Potem Parlament i Rada zostaną poproszone o przyjęcie proponowanego rozporządzenia w pierwszym czytaniu.

- [Produkty podwójnego zastosowania: Rada uzgadnia mandat negocjacyjny \(komunikat prasowy z 7 czerwca 2019\)](#)
- [Pierwotny wniosek Komisji](#)
- [Unijny wykaz kontrolny produktów podwójnego zastosowania \(aktualizacja 2020\)](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press